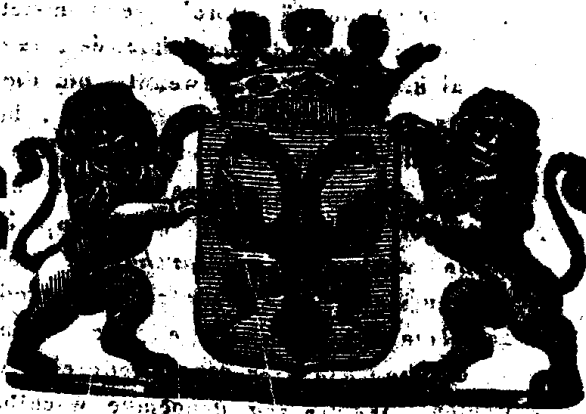

ARNHEMSE SCOURANT.

De prijs der Advertentie is tot vijf regels, f 1.00, en voor elke regel daarboven 20 centen, behalve 35 centen zegelregt, voor elke plaatsing.

Donderdag 5 Augustus.

De prijs der Advertentie is tot vijf regels, f 1.00, en voor elke regel daarboven 20 centen, behalve 35 centen zegelregt, voor elke plaatsing.

Het tweede hoofdstuk der begrooting aangenomen.

De Kamer is in het midden van den strijd over de begrootingen. Zoo veel is echter, reeds beslist, dat, al worden een of meer hoofdstukken afgestemd, de begrooting in haar geheel door de meerderheid der Kamer is goedgekeurd. Vier en dertig leden hebben door hunne stemming bewezen, volkomen genoeg te nemen met den gang van het bestuur; vier en dertig leden hebben geoordeeld, dat onze staatshuishouding, in haar geheel beschouwd, zoodanig was, dat men de ministers in staat moest stellen haar voort te zetten. Zij vinden, dat het volk zeer wel den last, welke men het opgelegd heeft, dragen kan, en dat een financieel beheer, hetwelk jaarlijks met een deficit sluit, dat niet dan door zeer wisselvallige baten uit de Overzeesche bezittingen kan gedekt worden, zoo voortreffelijk is, dat men het, zoolang mogelijk, moet trachten te behouden. Een financieel stelsel, waaraan zij zelschuldigheid, een financieel bestuur, waaraan zij zelve onwettige handelingen te laste leggen, schijnt hun, echter, ondersteuning te verdienen. Inziende, en dit is het drukkelyk zeggende, dat de regering der ingaven niet steunt op de wezenlyke behoeften, maar dikwerf slechts eene leus is om geld te krijgen, ten einde dit later door af- en overschrijving tot zulke doeleinden te gebruiken, als men begeeren mogt, maar aan de vertegenwoordiging niet durfde of niet wilde zeggen, stelt de meerderheid de ministers op nieuw in staat om hetzelfde spel met haar en de natie te spelen.

Meent iemand wellicht, dat wij, door het voorloopig en algemeen verslag verleid, gedacht hadden, de Kamer ditmaal overeenkomstig hare woorden te zullen zien handelen: wij kunnen ons gerust tegen die verblindende verschoonen. Wij kennen de Kamer lang genoeg, om te weten, dat zij treurt en klaagt, maar de handen niet uitsteekt, om een eind te maken aan eenen toestand, die tot treuren en klagen zooveel stof biedt. Op het papier alleen is de Kamer moedig; meer wachte men niet van haar. Dit weten de ministers en daarom durven zij ook alles laten gelijk het was.

Eene veel talrijker minderheid dan ge-

woonlijk, stond thans, echter, tegen de ministers over: menig hard, doch waar, woord, werd hun toegedruwd, hetwelk deze, bewust van de hun nimmer ten dienste staande knikkende leden, met onverschilligheid aanhoorden. Het is, echter, opmerkelijk, dat, terwijl drie en twintig leden hunne afkeuring van het stelsel der regering te kennen gaven, openlijk daartegen opkwamen en daarom verklaarden hunne stem aan de begrooting te zullen weigeren, slechts een van hen, die den minister ondersteunden, liet woord ter verdediging opnam. Alleen de heer FABER VAN RIEMSDIJK had eenen moed, voor welken al de overigen, hoe ministerieel ook, terugdeinsden. Zelfs de quasi-groote financier, Noord-Hollands leenheer, VAN AKERLAKEN, wist geen enkel woord ter verdediging van zijnen wijsgeerigen, vriend en diens ervaren, ambtgenooten te vinden. De heer VAN HALL keurde de begrooting af, verdedigde alleen zijn votum. Verklaard vijand van grondwets-herziening, bij welke hij vreest, dat zijne adellijke vooroordeelen niet zouden gespaard worden, stond hij alleen op, ten einde te zeggen, waarom hij ditmaal, in strijd met zijne vroegere gewoonte, voor eene begrooting zou stemmen, welke hij afkeurde.

De heer VAN HALL mogt de sprekers tegen zich hebben; hij won het door de marionetten, welke hij knikken liet. Met de aanneming van het tweede hoofdstuk was het beginsel gevallen en hij kende de zwakheid der Kamer genoeg, om te begrijpen, dat die vier en twintig tegenstemmende leden, na het aannemen van het tweede hoofdstuk, niet standvastig zouden houden, maar zich tot slaven maken eener meerderheid en zich dus zouden verdeelen bij het stemmen over de overige hoofdstukken.

Het is zeer mogelijk, dat men, om den schijn zoo wat te bewaren, een paar hoofdstukken verwerpt: dat dit eene foppasie is, welke niets beteekent, weet ieder. Het is eene comedie, welke men meermalen gespeeld heeft, en die te overbekend is, om iemand te bedriegen. Men heeft immers de begrooting van buitenlandsche zaken zien afstemmen en weinige weken later, nadat zij eene vermindering van omstreeks drie duizend gulden ondergaan had, zien aannemen, alsof dat de hinderpaal geweest ware,

over welke de Kamer gestruikeld was. Men heeft die van marine als te laag zien verwerpen, en de daarvoor in plaats gestelde zien aannemen, hoewel de minister, onbegrijpelijk genoeg, die nog met een paar tonnen verminderd had.

Dit is dus het resultaat van al het geschrijf en gepraat: dat het stelsel van behoud gezegevierd heeft en zich in staat gesteld ziet, om op nieuw de zaken slepende te houden. Wat zal de heer VAN HALL zaterdag-avond blijde geweest zijn en om zijne knikkende vier-en-dertigers gelagchen hebben.

Buitenlandsche berichten.

ENGLAND.

Londen, 2 aug. Het aantal der tot heden bekend geworden verkiezingen bedraagt 269. Daarvan zijn 157 liberalen, 59 van den aanhang van sir R. Peel en 53 protectionisten. Onder de nieuw verkozenen telt men lord G. Bentinck, den heer Labouchère, bovendien verscheidene anderen. De verkiezingen te Cambridge en Oxford zijn nog niet geëindigd; men zegt, evenwel, dat de heer Gladstone het onderspit zal delven.

— De *Morning-Post* geeft eene nieuwe reden op, om den baron Rothschild uit het Parlement te sluiten; namelijk, dat hij de laatste leening van f 8,000,000 met het gouvernement heeft aangegaan.

— De *Morning-Herald* deelt eenen brief van zekeren heer Seeley mede, waarin te kennen gegeven wordt, dat de liberale candidaten in de city slechts de overhand behouden hebben; omdat zij omkoopning op eene groote schaal hebben aangewend; overigens wordt deze beschuldiging telken jare na den afloop der verkiezingen, door de partij, welke de nederlaag bekomen heeft, herhaald.

FRANKRIJK.

Parijs, 3 aug. Elke dag brengt de ontdekking mede van eenig nieuw schandaal in Frankrijk, en het zou moeilijk te voorzien zijn, waar dit zal ophouden. De *National* deelt heden een' koop mede, die gesloten is in 1841 tusschen een' afgevaardigde, den heer Alexis de Jussieu, en een' voormalig prefect, waarbij de heer de Jussieu zich verplichtte, eene concessie van een' spoorweg te verkrijgen, door middel van een geschenk van 450 actien à 1000 franken ieder. De door de *National* medegedeelde daadmaten dragen het karakter van onbewistbare echtheid, omdat het origineel van de acte, geregistreerd, in zijne handen berust. Het openbaar ministerie is natuurlijkerwijze door zulk eene ontdekking opmerkzaam geworden, en de avond-editie van dat blad deelt mede, dat er dadelyk in die zaak eene instructie is bevolen.

— Een sonderling geval, hetwelk bijna ongelooflijk moet schijnen, heeft, deser dagen, aanleiding gegeven tot een proces.

Eene jonge vrouw, welke sedert eenige jaren gehuwd was, heeft eene klacht ingeleverd wegens eene ontdekking, die nu eerst aan het licht gekomen is, te weten, dat haar man, met wien zij sedert lang gehuwd was, geen man, maar eene vrouw is, tot tot welke ontdekking eerst onlangs het bezoek van

een gesceesheer aanleiding gegeven heeft. De jonge vrouw heeft tegen haren pseudo-man een eisch tot vernietiging van het huwelijk ingesteld.

De te Caen gevierde lijkdienst, ter herinnering aan de juif-slachtoffers, werd door een zeer merkwaardig incident gekenschetst. Toen, namelijk, de rede naar de inteiading zijner rede geëindigd had, hoorde men plotseling door de kerk de woorden weergalmen: »Dat alles is zeer fraai, maar het is jammer, dat zij voor omgekochten gestreden hebben!» Deze uitroeping bragt eene groote opschudding in de kerk te weeg, en na onderzoek bleek het, dat zij uit den mond van den diaken kwam, dien de onder-diaken zijn best deed te doen zwijgen, door hem de hand op den mond te leggen.

Binnenlandsche berigten.

Gravenhage, 1 aug. De Luxemburgsche stemmen hebben, nagsnoeg eenparig, besloten, tot het indienen van een adres aan den koning-groothertog, waarin toornamelijk wordt aangedrongen op de behoefte, welke in het groothertogdom aan eene behoorlijke regeling der geestelijke belangengedien bestaat.

Gravenhage, 2 aug. Het heden aangeboden nieuwe ontwerp van den 4den titel van het Wetboek van Strafrecht, wijkt slechts in enkele bepalingen en uitdrukkingen af van het laatstelijk door de Tweede Kamer verworpen.

In de artikelen 7, 8 en 10 heeft men door eene redactie, eenigzins onderscheiden van die, welke vroeger in de artikelen 7, 8 en 11 voorkwam, duidelijke het denkbeeld uitgedrukt, dat hier geen bloot vermoeden, dat de verzwarende omstandigheden of andere misdrijven aan den dader, mededader of medeplichtige zouden zijn bekend geweest, tot de meerdere strafbaarheid voldoende is, maar dat de noodzakelijkheid hier kennis ook uit wettige bewijsmiddelen moet worden afgeleid. — Tevens heeft men, door gelijkheid van uitdrukking in die artikelen, getracht, alle mogelijke verkeerde afleiding uit de letter der wet te voorkomen.

Gravenhage, 3 aug. In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, van heden, zijn de discussiën geopend over de begroting voor Binnenlandsche zaken en ten einde gebragt. De uitslag daarvan is geweest, dat dit hoofdstuk is aangenomen met 31 tegen 27 stemmen.

In de arondzitting van dien dag is over het Vde hoofdstuk der begroting, Departement voor de zaken der Hervormde Beroepsdienst, een beraadslaagd en hetzelve almede aangenomen met 43 tegen 14 stemmen, en de vergadering gesloten op den volgenden dag.

Zaandam, 3 aug. De eer van onze goede stad gedooft niet, dat langer eene bijzonderheid in vergelijking bedolven en onopgemerkt blijven betrekkelijk den waardiger opvolger van den heer van Bleswijk. Te regt fier op de buitengewone eer van een burger onzer stad in diens plaats benoemd te zien, hebben wij Zaandammers met bevreemding gezien, dat noch de *Arnhemse Courant*, noch het *Handelsblad* gewaagd hebben van de antecedenten van den heer Smits. In eerstgenoemd blad werd verklaard, dat men ten eenemale onbekend was met zamen staatkundige gevoelens, en het *Handelsblad* verspottte zich van de hoop te uiten in hem een liberaal te ontmoeten. Het schijnt dus, dat zijne antecedenten vergeten zijn.

Was dan de heer Smits, nu zeven jaren geleden, tijdens de grondwet-wijziging, geen lid der dubbele Kamer? Heeft hij daar dan voor niet zitting gehad, voor niet Zaandam vertegenwoordigd?

Hij heeft, bij die gelegenheid, dertien malen het woord gevoerd, en zich onderscheiden door bijzondere kernachtigheid en bijzondere korthed. Hij bepaalde zich, namelijk, dertien malen bij het woordje vóór, telkens als een der dertien regerings-voorstellen in omvraag werd gebragt.

Ik meen deze teregtwijzing aan den goeden naam van den heer Smits en aan de eer van Zaandam schuldig te zijn.

Falkenburg, 3 aug. Hoe verder de oogal vordert, hoe meer de landbouwer alhier middelen moet beraemen, om zijn eigendom voor ongenode gasten te bewaren, aangezien deze nu hier dan daar, hetgeen hun aanstaat, van zijne akkers medenemen. Tegengevolge hiervan hebben zich nu reeds zoogenaamde

burger-nachtwachten gevormd, uit landbouwers bestaande, welke op die wijze hun eigendom met goed gevolg bewaken; terwijl de maréchaussée, van hare zijde, ook al het mogelijke aanwendt, om die soort van roovers in hare magt te brengen, hetgeen haar nu en dan ook gelukken mag. Hoe verre de maréchaussée door dieven gaat, blijkt uit het volgende geval: In den nacht van 29 op 30 juli, had de wachmeester Marchand, zich met den maréchaussée Kluis op patroon bevindende, in de gemeente Schier op Galle, zich aldus gepost, dat hun oog over eene uitgestrekte ruimte konde weiden. Weldra zag genoemde wachmeester twee manspersonen zich naar een stuk land begeven en aldaar van de gemaaid staande garven de aren afwijden. Toen de wachters zich daarvan begaven, namen beide dieven de vlugt, maar werden natuurlijk achtervolgd; op die vlugt keerden zij zich om, op een der achtervolgers schietende, zoodat de kogel hem boven door zijde kwartiermaats heendrong, terwijl het tweede schot miste; de wachmeester schoot thans ook, doch, naar het schijnt, vruchteloos; althans de beide kwaddoepers ontkwamen het, met achterlating van het gestolene in een zak, zonder dat het aan de vereenigde pogingen van genoemden wachmeester en maréchaussée mogt gelukken, hen in handen te krijgen.

Arnhem, 5 aug. Uit de discussiën, gevoerd over het hoofdstuk der begroting *Justitie*, nemen wij het volgende over, betreffende het *Journal de la Haye*. De heer van Dam van Isselt kwam, in deze woorden ongeveer, terug op zijne vroegere interpellatie aan den minister, ter zake van dat dagblad:

»Ik behaalt hier eene reeds vroeger door mij gedane vraag opzigts een *allendig prulleblad*, hetwelk hier in het Fransch wordt uitgegeven en in laat heeft ons te vertegenwoordigen bij het buitenland: eene vertegenwoordiging, welke geschiedt op eene wijze, waarover wij moeten bloezen. Ik grijp deze gelegenheid, waarbij alle ministers des konings tegenwoordig zijn, aan, om eindelijk te vernemen, wie hunner belast is met het toezigt over dat allendig blad.

De heer de Jonge van Ompens-Nieuwland heeft hierop het volgende, volgens het regeringsblad *aanvraag*, antwoord gegeven: »Het is niet onwaar, dat men heeft weder, bij deze gelegenheid, gesproken van zeker dagblad, dat, in de Fransche taal geschreven, in de residentie wordt uitgegeven. Daar dit onderwerp niet rechtstreeks tot mijn departement behoort, meen ik ook niet te moeten treden in een onderzoek aan de wijze, waarop dat blad wordt gereedigd. Ook omtrent de qualificatie, die aan dat blad gegeven moet worden, meen ik mij niet te moeten uitlaten. Ik zal alzoo niet treden in eene behandeling der zaak, of het blad als half-officieel kan worden beschouwd. De regering is tot dusverre van oordeel geweest, dat daggaten moeten worden opgenomen stukken, of teregtwijzingen, of ophelderingen betrekkelijk den handel en de scheepvaart, — vooral tot verdediging onder betrekkingen met het buitenland. Die eentogen hebben dit werk de beste vruchten geslagen. Hech de regering verlangt te groeten de betrekkelijkheid van haren in dat blad voorkomt. Toen ik aan het departement ben ingekomen, kreeg ik kennis van de verleidende wordende subsidien; tot dusverre is dat op denzelfden voet gebleven. Wat er nu verder met het *Journal de la Haye* zal geschieden, wat de wijze van het verspreiden zal worden besloten, is mij onmogelijk thans mede te deelen, dan dat er bij de regering nog geen bepaald besluit te dien aanzien is genomen.

Ingezonden stukken.

Aan de Redactie.

In de *Arnhemse Courant* van heden las ik een artikel van een net en eenvoudig burger, dier stad, die eenige bedenkingen oppert wegens het subsidie, door onze stedelijke regering verstrekt, bij gelegenheid van den wedstrijd der koninklijke Nederlandsche Yacht-Club, op den 22sten dier maand. Ik meende hierbij niet geheel het stilzwijgen te moeten bewaren, en daar de zaak mij nog al ter harte gaat, wil ik beproeven, of ik dien stillen en eenvoudigen vriend misschien eenigzins nader kan inslichten en hem het bewijs leveren, dat zijne bezwaren ongegrond zijn. Vooreerst, dan, wat het subsidie zelf aanbelangt, (ik meen circa 12000; mogelijk wel iets meer) geloof ik, dat eene stedelijke regering de bevoegdheid

heeft om over de gelden der stedelijke kas te beschikken ten nutte der burgerij en behoudens voor antwoord. Dit zoo zijnde, valt over dit punt niet meer te zeggen; de stedelijke regering, die de magt had, dit geld uit te geven, heeft van die magt gebruik gemaakt.

Maar, daar de »stille en eenvoudige burger,» niet het mij voorkomt, nog niet geheel doordrongen acht van het wezenlijke nut, dat de koninklijke Nederlandsche Yacht-Club te weeg brengt en voor de toekomst belooft, komt zijn bezwaar dus hierop neder: de uitgave geregtvaardigd wordt door het nut der instelling, ten wier behoefte ze geschiedt. Hierom neem ik de vrijheid, als voorstander van alles, wat goed en nuttig is, Zijn Ed. met mijne sienswijze bekend te maken en wil trachten aan te toonen, dat het geld der stedelijke kas, op den 22sten juli, te dage wel besteed is geweest.

Aan water heeft Rotterdam, zoo in, als om e vóór de stad, geen gebrek, en hoezeer het een volstrekte omgevoerd is, bleeken te zijn, er gens een gedeelte, een klein plekje maar, van de water af te zondenen tot eene hier geheel en al ontbrekende en toch hoognoodige bad- en zwem iuriting, zoo blijft er toch nog raim baan genoeg over om het op andere wijzen te gebruiken; zelden en roeljen kan men er naar harte-lust! Voorheen was er ja gereid en gezeld door bijzondere personen of gezelschappen, maar eigenlijk nog niet genoeg; en dan ging dat altijd zoo maar eenvoudig weg, zonder eenige beweging of ophof; zie, dat kon niet langer. Daarom begreep men teregt, dat de liefhebberij op eenen grooteren voet moest aangepakt worden en wel bepaaldelijk met het loffelijke doel, om in het belang der Nederlandsche zeevaart te werken en goede matrozen te vormen; tot dit voorgestelde doel vertoonden zich eenige verdienstelijke mannen en zetteden de zaak op tenz, onder stond door prinselijke en koninklijke medewerking. Nu bragt de geest der tegenwoordige eeuw mede, dat alles, wat men doet, en vooral wat men algemeen wil doen opnemen, met eenigen ophof en zwier dien te geschieden; hij, die stil en bedaard zijn gang gaat en daarvan niet eenigen toot weet aan te brengen, komt thans niet meer op zijn bedoelingen moge nog te goed zijn. Men heeft dus, men heeft dus, dat men zoo maar niet in alle stilte en nederigheid moest gaan handelen en er wat *blat* aan moest te zorgen: de titel van Koninklijke Nederlandsche Yacht-Club (b), het benoemen van eenen prins tot president, eenen gerildardesten wachhouder tot vice-president, een zeer hooge binnen- en buitenlandse personen tot *honoraire leden*, het regt (voor de contributie en het maaktou verkrijgbaar) om een moortje rek te dragen, — viedaar vorester zot geoordeeld en onnatuurlijke middelen, die er bij worden genomen, om de zaak zoo groot mogelijk en luister bij te zetten en daardoor het goede, edele en groot doel te beter te bereiken.

Mogelijk zal men mij vragen: hoe heeft door de Yacht-Club die aanmelding tot de nationale zeevaart tot heden toe plaats gehad? moeten die wellustigen, hier nu reeds tweemaal en te Amsterdam eens gehouden, daar toe dienen? Wel zeker: vooreerst moeten al die heeren liefhebbers, die daar roeijen en zeilen, de *keren* worden voor de ontwikkeling en de zeevaart; zij moeten toch in de eerste plaats huune eigene geneigdheid en bekwaamheid aanwakkeren, om te beter te kunnen werken op die klasse der maatschappij, waaruit men de zoo noodige nationale matrozen wenst op te kweeken; zij dienen zich te toonen, dat het aanweten, meer en meer voortdruwd te maken, om het kennis van zaken hunnen invloed op de kweekelingen te kunnen uitopenen; zij moeten met het vak bekend zijn, van de genoegens en ontberingen, het nut en de uitsigten enz., voor het aanweten weten mede te praten; en die kans om, zich beter daaronder in staat stellen dan door zijne slugge vaartspigen te zweren over eenige jaars, die rivier, en gun kostbare prijzen te wedijveren?

(1) Over de benaming Yacht-Club, dat niet Hollandsch is, heeft men al wat verheven te spreken en geschreeven dat zijn wel kleingeestigen, die zich aan zoo late ergeren. Oppervlakkig moge het wel een beetje raar staan, naast koninklijk Nederlandsch een paar Engelsche woorden te lezen, maar om te taak de wijlge niet zijne kennis, om dat niet te drukken, wat Yacht-Club uitdrukt. En eigenlijk wat doet er de naam toe?

De Melodien van de Psalmen, ingerigt voor de piano door J. D. BRACHTHUISER; uitgegeven bij THURNE & Co.

Wanneer wij als een der verkeerde voorregten in den mensch erkennen, dat zijn aanlag hem vergunt, met gevoel en gedachten tot den Oneindigen op te klimmen, dan zullen wij voorzeker ook toestemmen, dat onder de nittvoelers eener zoodanige sielsverheffing het godsdienstig gezang eene eerste plaats bekleedt.

Van alle gezangen, uit die verheffing van hart en geest geboren, hebben de psalmen den krachtigsten weerstand geboden aan den vernielenden laan eener reeks van eeuwen: immers bleven zij, door alle tijden heen, in godsdienstig gebruik. — En geen wonder — waar elders ontmoette men ooit een zoo zuiveren voorraad van gewijde sangstoffen, in zulk eene krachtvolle taal?

Doch, hoezeer ook de tekst des koninklijken dichters zorgvuldig bewaard bleef, zoo gingen echter van tijd tot tijd de zangwijzen verloren. Intusschen werd het gelede verlies telkens spoedig hersteld, daar verschillende toonkunstenaars zich bij voortdurende bezig hielden, om voor die afwezige voortreffelijke dichtstukken melodien te vervaardigen — Geen zij evenwel in het scheppen van zangwijzen voor de psalmen zoo gelukkig geslaagd, als: LOUIS BOURENOIS, CLAUDE GUDONEL en CLAUDE LE FEVRE: met regt werden dan ook deze toonkunstenaars door FLORENCE DE RHODÉ en FANIANUS STRADA „de uitmuntendste musici van het christendom genoemd.“ Hunne melodien, die reeds de proef des tijds mochten doorstaan en door het kernvolle, eigendommelijke en hartverheffende, dat er ons uit tegenademt, steeds in hare soort onovertroffen bleven, worden nog heden ten dage door ontelbare stemmen in de tempels der christenen aangeheven.

De Fransche berijming van MAZUR en BIZA, voor welke deze melodien werden vervaardigd, vond bij hare verschijning een zoo gunstig onthaal, dat weltra elk haar als zakboek bij zich droeg. JAMES DE MONTUO, bisschop van Valence, zocht dan ook al dadelijk hiervan partij te trekken, ten einde, zoo mogelijk, „de zouteloze en ontuchtige liedkens“ van zijnen tijd door de psalmen te doen vervangen. Een ieder, van den vorst tot den bedelaar, kon zich dan ook veelal een lievelingszaken: zoo zong koning MAZUR de tweede: „Nacht met het hart hoort schreeuwen“; Mad. de MONTUO: „Oit de diepte mijner gedachten“; de koning MAZUR wil niet, O Heere!; ANTOINE, koning van Navarre: „Nacht mij, neem het geschil over“ enz. — Reeds in 1688 werd door den kardinaal van Lotharingen, op aandrang van het regerend vorstehuis en van eenige roomsche kerkvoogden, aan het Gemênt van Utrecht de wensche-lijkheden betoogd, om de psalmen bij de godsdienst-oefeningen in de parochie al te doen zingen. — De psalmen waren en bleven dan ook in hooge achtung bij onze voorouders, die niet alleen in de kerken, maar ook in hunne woningen de onuitgeputte bron van het harts-ogert, die gewijde liederen godsdienstig-polijk zongen en daarin eene edele verpozing vonden bij den huislijken haard.

Doch, bij toenemende beschaving, heeft het harts-ogert moeten plaats maken voor de piano-forte en het gewijde gezang is van lieverlede door eene vaak onbeduidende, vaak zelfs wanstellige opera-muziek in onzen wandel verdrongen geworden: althans nu te spreken van dat vertier van liederen, waarmede wij overstromd worden en waarvan de waarden veelal als onrijpe vruchten eener siekelrijke verbedding te beschouwen zijn. — Volkomen rechtvaardig is dan ook de klagt der ware kunstvrienden over toenemende verbastering van den muzikalen smaak en wij mogen als zeker stellen, dat de bisschop van Valence, wanneer hij uit het duistere het oortoon kon aan onze heldendagte gezangen, en over een groot gedeelte der houders van ophalen, en als ten zijnen tijde, „voor nachtelijke en ontuchtig“ zou verklaren vele van die „niedekens“, of zongedruide romances, die thans in onze woning op alle piano-fortes verspreid liggen en de kernnuttigheid der huiselijke muziek.

Wij moeten niettemin erkennen, dat, bij de geheel gewijde rigting, die de beoefening der muziek anders eenige jaren geleden, de vanhandene bewerkingen van de zangwijzen der psalmen weinig aanlokkelijke naar kunnen eplereen voor den argel- of piano-speler.

Het is dus een alle-gelukkig dubbelde geweest, dat de heer BRACHTHUISER, nu eens aan het tegenwoordig ongelukkig meer geestrijke bewerking der

indien zij die, bij voortbeeld, (om maar iets te noemen) aan de Maatschappij tot nut der zeevaart toestond; — dat, in plaats van het getal aspirant-matrosen en jongens te vermeerderen, het misschien nuttiger zoude zijn, zoo aan de nationale zeekolde, door bijeenbrenging van of ondersteuning tot een fonds, uitsigt wierd gegeven voor een rustig en onbezorgd leven op den ouden dag, het gemis waarvan wellicht velen van de zeedienst terug houdt; — dat een volksfeest, waarvoor men de wedstrijden van de Koninklijke Nederlandische Yacht-Club wil doen doorgaan, eigenlijk nog iets anders behoort te zijn dan het volk eenen dag in ledigheid te laten doordringen, onder het aanschouwen van iets, waarbij het geen dadelijk belang heeft, en zelf geene rol vervult, en dat, wilde de stad een volksfeest geven, er van f2000 wel wat meer partij te trekken ware.

Maar ik wil geene aanmerkingen meer opnemen en eindig liever met den wensch, dat alles wat waarlijk goed, edel en nuttig is, allen wat strekken kan ter bevordering van zedelijke ontwikkeling, verlichting en beschaving, en alles wat dienstbaar kan zijn tot vermeerdering van materiele welvaart, hien te lande steeds algemeene en ijverige ondersteuning vinden moge; datgene, wat niets dan ijdelheid in zich bevat, sal dan van zelf wel meer en meer verdwijnen.

DIXI.

Mijnheer de Redacteur!

De heer burgemeester van Bergh wederapreekt in n°. 133 van uwe coërant, dat er te 's Heerenberg slecht brood zou verkocht zijn. Ik heb daartegen eenige bedenkingen, welke ik UEd. verzoek, wel in uw veelgelezen dagblad te willen opnemen.

Het is waar, dat de heer districts-commissaris het brood bij de bakkers heeft onderzocht. Dit strekt dien heer tot lof, maar nooit heb ik van eene burgemeesterlijke inspectie gehoord, welke, volgens artikel 61 van het reglement op het bestuur ten platten lande, moet geschieden en, volgens verklaring van den burgemeester, van tijd tot tijd heeft plaats gehad. Is deze inspectie soms ook geschied met het lid van den gemeente-raad, den bakker BOSMAN? Deze vraag welt onwillekeurig bij mij op, omdat ik vooronderstel, dat, wanneer de inspectie behoorlijk ware gedaan, er ter een of anderen tijd toch wel eenige aanmerkingen zouden gevallen zijn. Of weet de burgemeester geen goed van slecht brood te onderscheiden?

Intusschen heeft het reglement op het bestuur ten platten lande nog meer artikelen. Zoo meen ik, dat artikel 58 voorschrijft, om naar de streekplaatzen een onderzoek te doen. Heeft deze inspectie steeds plaats gehad? Dan wil ik geloven, dat ook de bakkers behoorlijk zijn gerevideerd.

Er bestonden klagen over het brood. Dit bekeet de burgemeester zelt, ofschoon hem dit slechts door een van de verschillende ingezetenen, welke hij verzoekt heeft, kon daaromtrent te waarschuwen, is te kennen gegeven. Maar, mijn lieze burgemeester, vraag dan slechts den eersten den besten, of er ook verschil bestaat tusschen het brood, gebakken door BOSMAN of BRANDEMAN. Ik geloof, dat een kind u zal zeggen, welk brood doorgaans beter is. Waar gezonde concurrentie is, zijn de bakkers wel gebronges, om de volgend brood te leveren, doch hier zijn zij niet gebronges, waarvan de een dikwils geen brood in voortdurend heeft.

De burgemeester is van meening, dat het beter is, de bestaande klagen aan hem persoonlijk mede te deelen, dan dezelve openlijk bekend te maken. Ik deel dit gevoelen in geenen deele. De handelingen van elken openbaren ambtenaar moeten het licht kunnen sien. Doen zij kunnen pligt, dan hebben zij niets te schroomen, verwaarloosen zij die, dan verdient zij ontrouwen. Het is niet het geval, dat de burgemeester geen vreemde in zijne gemeente zijn mag, en de mij algemeene klagen, welke ik vernam, ook tot hem moeten zijn doorgedrongen, maar ook, omdat het mij leed deed te hooren, dat er gewetend werd, de hoeveelheid van een pond roggebrood te verkoopen, waarmede hij, die op een niet meer bijbrongen kon, zijnen honger dacht te stillen.

X.

Maar dit alles is nog maar bij-zak: de hoofdzak is het aankweeken en opleiden van jongens tot matrosen. Dit geschiedt: men heeft een roeikorps opgericht, waarin jongens uit de mindere klassen, enerigens in andere takken werkzaam, leeren roeijen. Dit is natuurlijk de eerste stap, waartoe men moet komen: hoe menige matros is er, die niet netjes roeijen kan! en toch het is waarlijk zoo noodig. Dat nu een knap roeijer zoo maar, een, twee, drie, een goed matros is; geloof ik juist wel niet, maar hij is op den weg; en als dat rivierleven hem nu de regte lust voor het zee-leven heeft ingeboezemd, dan worden die jongens geplaatst op de koopvaardijvloot. Dit schijnt goed te gaan; althans, in dien er, zoodra vóór eenigen tijd (ik heb er in lang niet naar gekloemd) een zoo overgroot aantal zeelustige jongens bestond, die slechts hunkerden naar een schip, zoodat er twintig en dertigmaal meer sollicitanten waren dan opene plaatsen op de schepen, dan zoude aanmoediging van jongens tot de zeevaart slechts vergrooting van een overcompleet en onplaatsbaar personeel zijn. Maar ik kan dit beswaarlijk denken; en zal waarschijnlijk thans aan sollicitorende jongens voor de schepen gebrek zijn; anders behoefde men te niet op te zoeken.

En dan (dit sal ik nu ook maar als een bij-zak aannemen, schoon sommige wijsneuten hierin de hoofdzak meenen te sien), hoe haast die Fankelab vorsten en volk door eenen aangename band aaneen! Of telt men het voor niets, dat prinses hier vergaderingen komen presidenten en bijwonen, dat zij bij een burgerman aan huis komen, en hier op dinés aansittien, waar men zoo regt fideel te samen is? Is zulk eene eer niet groot? Zie maar eens, hoe jaloesch Amsterdam op ons is; het jaekt die goede stad, geloof ik, geweldig in den krop, dat wij hier met de prinses op zulk eenen gemeentewer voet zijn.

Ik stel mij, dat de „stille en eenvoudige burger,“ als Zij Ed. het verstaande gelazen heeft, toch wel enigzins zal teruggekomen zijn van zijnen twijfel, of onze stedelijke regering wel deed met, andermaal het subsidie voor het feest van den 22sten deser toe te staan. Toen ontlaags de opening der spoorwegdienst eene nauwere verbinding daarstelde tusschen de beide eerste handelsleden des rijks, groot in hare gevolgen voor de verdere ontwikkeling van handel en nijverheid, begreep onze stedelijke regering teroet, dat zij eene zoo hoogstbelangrijke gebeurtenis, die maar eens voorkomt, (behalve nog eens, als de Rijn-spoorweg wordt geopend) eenigen luister moest bijstellen door de hier komende autoriteiten en belanghebbenden behoorlijk te recipiëren en hun een deftig déjeuné aan te bieden. Niemand heeft dit, zoo ver ik weet, overdreden of overjollig gevonden, en konde men dan nu aan eene zoo nuttige inrigting der Yacht-Club hiet toestaan?

Er zijn menschen — maar dat zijn critici, die op alles wat te zeggen willen hebben — die meenen, dat de (in 1808) 1808, door onze stad op den 22sten juli toegestaan, niet ten algemeenen nutte zijn besteed; immers, dat zij dienen moesten tot het in orde brengen der zaken van de leden der Yacht-Club, die, bij alle hunne vroeger willege uitgaven, ook deze nog wel hadden kunnen dragen, en niet voor het publiek. Ik moet bekennen, dat ik deze aanmerking vrij onjuist vind; want ik meep, dat de leden der Koninklijke Nederlandische Yacht-Club niet ergalig gemind zijn, maar dat regering-leden behoorlijk behoeven te worden, en in die tribune zevens hen te komen plaats nemen. En daar nu de regering de ingezetenen der stad vertegenwoordigt, zoo is dan eigenlijk de tribune gebouwd geworden voor de Yacht-Club en voor de ingezetenen. Zie, dan is dat geld zeer billijk uitgegeven ten dienste van het algemeen.

Er zijn er nog, (maar men hoort zoo veel, dat de zee en de maatschappij nu tuiten) die van oordeel zijn, dat het doot der Yacht-Club onnuttig is, maar dat men om lust voor het zeeleven aan te kweeken en knappe zeedieden te vormen, eenen anderen en kortere weg kon inslaan en dat bij hetgeen thans geschiedt, om het eens plat nu te drukken, de sop de knool niet waard zoude zijn; dat er nu zeer veel geld mitgegeven wordt, hetwelk, bij elkander gelegd, misschien doeltreffender kon worden aangewend; — dat, zoodra stad de som, voor de tribune toegestaan, in het belang der zeevaart wilde besteed hebben, zij langduriger en algemeener vruchten daar van zoude sien plukken,

